

मुक्तिनाथ दर्शन सेवा
 दैनिक माइक्रोबस छुट्टी समय :
 बिहान ६:३० बजे

पोखरा साइडसिन सेवा
 पोखरा उपत्यका घुम्नका लागि बस छुट्टी समय : बिहान ६:०० बजे
 रुट नं. १ : मुदीकोट, शान्ति स्तूप, डेभिलकल, फेवाताल, किशोरासिनी मन्दिर, महेन्द्र गुफा
 रुट नं. २ : बेनास ताल, स्या ताल, इन्द्रनेवसाल, माउन्टेन स्विट्स, पर्वतमा कन्यकुनु विडिओघर

मानसरोवर ट्रामल एण्ड टुरस प्रा.लि.
 नागदुंगा, पोखरा-६ फोन नं : ०६१-५८९०१२
 ५४४४३९, ९८५६०५१६९, ९८५६०३४६३१

पोखरापत्र

राष्ट्रिय दैनिक

Pokharapatra National Daily

रु. १.५० मा
 कलर मिजिटिड कार्ड
 साथै
 तुरुन्त क्यालेण्डर पुस्तक,
 स्मारिका आदि छपाई गर्नु परेमा

सम्पर्क:
 ०६१-५७०६५१, ६८५६०६५७५

□ वर्ष २७ □ अङ्क ७७ □ श्रेणी क्षेत्रीय 'क' □ २०८२ चैत २० गते शुक्रबार □ 3 Apr. 2026 □ पृष्ठ ४ □ मूल्य रु. ५।-

जिम्मेवारी पूरा गरेर मतादेशको ऋण तिर्नेछौं: सभापति लामिछाने

रासस
 काठमाडौं, १९ चैत

राष्ट्रिय स्वतन्त्र पार्टीका सभापति रवि लामिछानेले जनताले आफूहरूलाई दिएको मतादेशको ऋण जिम्मेवारी पूरा गरेर तिर्ने बताउनुभएको छ। प्रतिनिधिसभाको पहिलो अधिवेशनको पहिलो बैठकमा बिहीबार दलीय आधारमा बोल्दै सभापति लामिछानेले आफूहरूलाई जनताले सिंहदरबार चलाउन नभई सिंहदरबार बदल्नका लागि मत दिएको र सोहीअनुसार काम सुरु गरिसकेको स्पष्ट गर्नुभयो। “हामी प्रश्न गरेर यो ठाउँमा आएका हौं। हामीले बोलेर होइन कामबाट आफूलाई प्रमाणित गर्नुपर्छ। हामी विगतका कमजोरीबाट पाठ सिक्नेछौं”, सभापति लामिछानेले भन्नुभयो, “यो संसद् बहसको

थलो हुनेछ, प्रतिशोधको थलो होइन। प्रतिपक्षलाई अन्यायपूर्वक प्रतिशोध र अत्याचार हुनेछैन, तर सुशासनको बेग पनि रोकिनेछैन। रास्वपाका हरेकले बोलेर होइन, कामबाट आफूलाई प्रमाणित गर्नुपर्नेछ।” फसाउन कानुन नै संशोधन हुने क्रम अब नहुने जिकिर गर्दै

व्यक्त गर्नुभयो। उहाँले जातीय र लैङ्गिक आधारमा कुनै विभेद नहुने सङ्कल्प गर्दै ज्येष्ठ नागरिकको सम्मान र बालबालिकाको शिक्षा, स्वास्थ्यका लागि विशेष ध्यान दिने बताउनुभयो। विगतमा राजनीतिक नियुक्ति लिएकालाई स्वेच्छक रूपमा मार्गप्रशस्त गर्ने अपेक्षा गर्दै उहाँले नयाँ नियुक्तिमा विधि र योग्यताको मापदण्ड पालना हुने स्पष्ट गर्नुभयो। सभापति लामिछानेले राजदूतको नियुक्ति बिचौलियाको प्रभावमा नभई श्रमिकको हितकेन्द्रित हुने पनि बताउनुभयो। गैह्रआवासीय नेपालीको पुँजी, सीप र अनुशासनलाई नेपालको आर्थिक विकासमा उपयोग गर्ने बताउँदै उहाँले मुलुकले प्रतिपक्षलाई पनि साथमा लिएर मित्रवत् र पारदर्शी परराष्ट्र नीति कायम गर्ने बताउनुभयो।

एक सातामै बढ्यो पेट्रोलियम पदार्थको मूल्य

रासस
 काठमाडौं, १९ चैत

नेपाल आयल निगमले पेट्रोलियम पदार्थको मूल्य वृद्धि गरेको छ। पछिल्लो पटक मूल्य वृद्धि गरेको एक सातामै निगमले बिहीबारमध्यरातदेखि लागू हुने गरी डिजेल/मिट्टतेल र पेट्रोलको मूल्यमा प्रति लिटर १५ रुपैयाँले वृद्धि गरेको हो। यसअघि निगमले यही चैत ११ गते पेट्रोलियम पदार्थको मूल्य समायोजन गरेको थियो। निगमले पेट्रोलको मूल्य पहिलो वर्गमा प्रति लिटर १९९ रुपैयाँ ५० पैसा, दोस्रो वर्गमा २०१ रुपैयाँ र तेस्रो वर्गमा २०२ रुपैयाँ तथा डिजेल/मिट्टतेलको मूल्य

पहिलो वर्गमा प्रति लिटर १७९ रुपैयाँ ५० पैसा, दोस्रो वर्गमा १८१ रुपैयाँ र तेस्रो वर्गमा १८२ रुपैयाँ तोकेको छ। मूल्य समायोजनसँगै काठमाडौंमा पेट्रोलको मूल्य प्रति लिटर २०२ रुपैयाँ पर्ने भएको छ। निगमले पहिलो वर्गअन्तर्गत चारआली, विराटनगर, जनकपुर, अमलेखगन्ज, भलवारी, नेपालगन्ज, धनगढी र वीरगन्ज, दोस्रो वर्गअन्तर्गत सुर्खेत र दाङ तथा तेस्रो वर्गअन्तर्गत काठमाडौं, पोखरा र दिपायल डिपोलाई तोकेको छ। अन्तराष्ट्रिय बजारमा पेट्रोलियम पदार्थको मूल्यवृद्धि भइरहेको हुनाले निगमले स्पष्ट पारेको छ। घाटा रकम बढ्दै जाँदा इन्डियन आयल कर्पोरेशनलाई भुक्तानी दिन नसकिने अवस्था सिर्जना भएको निगमका प्रवक्ता मनोजकुमार ठाकुरले जानकारी दिनुभयो।

मार्च १६ र ३१ मा इन्डियन आयल कर्पोरेशनबाट प्राप्त खरिद मूल्यअनुसार पेट्रोलको मूल्यमा प्रति लिटर ४७।१२ रुपैयाँ र डिजेलमा प्रति लिटर १३३।४५ रुपैयाँ तथा एलपी ग्यासमा प्रति लिटर ४१६।३७ रुपैयाँ घाटा रहेको निगमले जनाएको छ। अन्तराष्ट्रिय बजारमा पेट्रोलियम पदार्थको मूल्यवृद्धि भइरहेको हुनाले निगमले स्पष्ट पारेको छ। घाटा रकम बढ्दै जाँदा इन्डियन आयल कर्पोरेशनलाई भुक्तानी दिन नसकिने अवस्था सिर्जना भएको निगमका प्रवक्ता मनोजकुमार ठाकुरले जानकारी दिनुभयो।

सभामुख र उपाध्यक्षको निर्वाचन कार्यतालिका सार्वजनिक

रासस
 काठमाडौं, १९ चैत

संघीय संसद् सचिवालयले यही चैत २२ गते आइतबार हुने प्रतिनिधिसभाको सभामुखको निर्वाचनका कार्यतालिका सार्वजनिक गरेको छ। कार्यतालिका अनुसार चैत २० गते शुक्रबार बिहान ११:०० देखि २:०० बजेसम्म प्रतिनिधिसभाका

कुनै सदस्यलाई सभामुख पदमा निर्वाचित गरियोस् भनी नियमावलीको ढाँचामा प्रस्तावको सूचना (मनोनयन) संसद् सचिवालय, सिंहदरबारमा दर्ता गर्ने कार्यक्रम रहेको छ। सचिवालयले आज सार्वजनिक गरेको कार्यतालिकाअनुसार त्यही दिन दिउँसो २:३० बजेदेखि तोकिएको समयमा दर्ता भएका उम्मेदवारीको सूचना दर्ता क्रमअनुसार सूची

प्रकाशन गर्ने छ। दर्ता भएका प्रस्तावका सूचनालाई आइतबार हुने प्रतिनिधिसभाको बैठकमा प्रस्तावले प्रस्ताव र समर्थकले समर्थन गर्ने तथा सामूहिक छलफलपश्चात् निर्णयार्थ प्रस्तुत गर्ने कार्यक्रम छ। त्यसैगरी, राष्ट्रियसभा उपाध्यक्ष पदको निर्वाचन चैत २३ गते हुने भएको छ। संसद् सचिवालयले सार्वजनिक गरेको

मुस्ताङमा तीन महिनामा ४३ हजार पर्यटक भित्रिए

पोखरापत्र संवाददाता
 मुस्ताङ, १९ चैत

मुस्ताङमा तीन महिनामा ४३ हजार ६५ जना विदेशी पर्यटक भित्रिएका छन्। सन् २०२६ को जनवरीदेखि मार्चसम्म उक्त सङ्ख्यामा विदेशी पर्यटक मुस्ताङ भित्रिएको राष्ट्रिय संरक्षण क्षेत्र आयोजना (एक्याप) जोमसोमले जनाएको छ। एक्याप जोमसोम कार्यालयका अनुसार सन् २०२६ को जनवरीदेखि मार्चसम्म सार्क राष्ट्रबाट ३७ हजार ९८९ जना र अन्य मुलुकबाट

पाँच हजार ६७ जना विदेशी पर्यटकले मुस्ताङको भ्रमण गरेको एक्याप जोमसोमका कार्यालय प्रमुख राजेश गुप्ताले जानकारी दिनुभयो। यसअघि सन् २०२५ को जनवरी, फ्रेब्रुअरी र मार्च महिनामा कूल २८ हजार ७४४ जना विदेशी पर्यटकले मुस्ताङ जिल्लाको भ्रमण गरेको एक्यापको तथ्याङ्कमा उल्लेख छ। उक्त समयको तीन महिनामा सार्कतर्फ २४ हजार ८४७ जना र अन्य मुलुकबाट तीन हजार ८९७ जनाले मुस्ताङको भ्रमण गरेका थिए। सन् २०२५ को तीन

महिनाको तुलनामा सन् २०२६ को जनवरीदेखि मार्च महिनामा सार्क राष्ट्रतर्फ १३ हजार १४२ जना अर्थात् (३४.५९) प्रतिशत र अन्य राष्ट्रतर्फ एक हजार १७० जना अर्थात् (२३.०९) प्रतिशत विदेशी पर्यटक वृद्धि भएको एक्याप प्रमुख गुप्ताले बताउनुभयो। सन् २०२४ मा कूल एक लाख ३५ हजार ७१९ जना विदेशी पर्यटक मुस्ताङ भित्रिएका थिए। सन् २०२५ मा कूल एक लाख ६१ हजार १२२ जना विदेशी पर्यटक मुस्ताङ भित्रिएको एक्यापको तथ्याङ्कमा उल्लेख छ।

समाजको विकास र रूपान्तरणमा आमा समूहको योगदान महत्वपूर्ण : मन्त्री थापा

पोखरापत्र संवाददाता
 गण्डकी, १९ चैत

गण्डकी प्रदेश सरकार सामाजिक विकास, युवा तथा खेलकूद मन्त्री विन्दुकुमार थापाले सामाजिक समग्र देशको आर्थिक र सामाजिक रूपान्तरणमा आमा समूहको महत्वपूर्ण योगदान रहेको बताउनु भएको छ। एकीकृत सेवा कार्यालय स्याङ्जाको आयोजनामा आँधीखोला गाउँपालिका जुलेमा आयोजित आमा समूहका सदस्यहरूलाई नेतृत्व विकास कार्यक्रममा बोल्दै थापाले समुदायस्तरमा महिलाहरूको सहभागिता, सशक्तिकरण र सामाजिक विकासका लागि सरकारले जनचाहाना अनुसार नीति, कार्यक्रम र बजेट निर्माण र कार्यान्वयनमा जोड दिएको बताउनु भयो। उहाँले सामाजिक न्याय र समानता मूलक समाज निर्माणको लागि पछि परेका वर्ग समुदाय, ग्रामीण क्षेत्रमा रहेका नागरिकको जीवनस्तर उकास्नको लागि उद्यमशिलता, प्राविधिक शिक्षा, नेतृत्व विकास कार्यक्रममा लक्षित वर्गसँगै हातेमालो गरेर गण्डकी प्रदेश सरकार अगाडी बढेको बताउनु भयो।

आँधीखोला गाउँपालिका उपाध्यक्ष सीता थापाले आमा समूहनेपालका समुदायस्तरमा महिलाहरूको सहभागिता, सशक्तिकरण र सामाजिक विकासका लागि गरेको कामको प्रशंसा गर्नु भयो। आँधीखोला गापा वडा नं. ५ का वडा अध्यक्ष कृषि प्रसाद पनेरुले सविधानले नै महिलाहरूको हरेक क्षेत्रमा प्रतिनिधित्व सुनिश्चित गरेको हुँदा आफैमा क्षमता विकास सहितको क्रियाशिल भएर अगाडि बढ्नुपर्ने बताउनु भयो। एकीकृत सेवा कार्यालय स्याङ्जाका प्रमुख जीवन पौडेलले समयसँगै समुदायका समस्या र आवश्यकताहरू परिवर्तन हुँदै गएका कारण आमा समूहका पदाधिकारी तथा सदस्यहरूमा प्रभावकारी नेतृत्व, योजना निर्माण, निर्णय क्षमता, समन्वय र व्यवस्थापन सम्बन्धी

थियो। कार्यक्रममा आमा समूहका सदस्यहरूलाई जीवन विज्ञान केन्द्र स्याङ्जाले योग, ध्यान, सकारात्मक सोच लगायतका विषयमा प्रशिक्षण गरिने कार्यक्रम रहेको छ। कार्यक्रमले आमा समूहलाई केवल सामाजिक कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने समूह मात्र नभई समुदाय विकासको साभेदार संस्था, सरकारको सहकार्यकर्ता तथा महिला सशक्तिकरणको महत्वपूर्ण माध्यमका रूपमा विकास गर्न सहयोग पुग्ने अपेक्षा राखिएको छ। कार्यक्रम जागृती आमा समूह र जुले आमा समूहको सहकार्यमा आमा समूह र प्रगतिशील आमा समूहको पदाधिकारी र सदस्यहरूको समेत उपस्थिति रहेको थियो। कार्यक्रममा महिला अधिकार र सशक्तिकरण लगायतका विषयमा विभिन्न गीत, कविता, नृत्य राख्ने सहभागिहरूलाई पुरस्कार र प्रमाणपत्र प्रदान गरिएको थियो। १०० जना भन्दा बढी आमा समूहका महिलाहरू र शिक्षिकाहरू समेत सहभागि भएको कार्यक्रमको सञ्चालन स्मृति काफलले गर्नु भएको थियो।

सुपथ मूल्यामा आकर्षक छपाई

पुस्तक, स्मारिका, ब्रोसर, क्यालेण्डर, निमन्त्रणा कार्ड, बिल, रसिद, पोष्टर, पम्पलेट, मिजिटिङ्ग कार्ड आदि छपाईसम्बन्धी कामका लागि हामीलाई सम्पर्कनुहोस्।

हिमालय अफसेट प्रेस
 नयाँबजार, पोखरा
 फोन नं. : ०६१-५७०६५१

सुक्तिसुधा

नैतिक कामका लागि पनि अनैतिक काम नगर्नुस् ।
- थमस हाडी

सम्पादकीय

अनावश्यक कर घटाऊ

राष्ट्रिय स्वतन्त्र पार्टीको सरकार बनेपछि पेट्रोलियम पदार्थको अत्यधिक मूल्य बढेको छ। सरकार नियन्त्रित नेपाल आयल निगमले पेट्रोलियम पदार्थको भाउ बढाएको छ। निगमले बिहीबार राति १२ बजेदेखि लागू हुने गरी पेट्रोल र डिजेलको मूल्य वृद्धि गरिएको जनाएको हो। निगमले विज्ञप्ति जारी गर्दै पेट्रोल, डिजेल र मट्टितेलमा प्रति लिटर १५ रुपैयाँका दरले मूल्यवृद्धि गरेको जनाएको छ। मूल्य समायोजनसँगै अब तेलको वर्ग अन्तर्गत काठमाडौं, पोखरा र दिपायलमा पेट्रोलको मूल्य प्रति लिटर २०२ रुपैयाँ पुगेको छ। यसअघि १८७ रुपैयाँ थियो। यसअघि डिजेल र मट्टितेलको मूल्य १६७ रुपैयाँ लिटर रहेकामा अब बढेर १८२ रुपैयाँ पुगेको छ।

यस्तै पहिलो वर्गअन्तर्गत रहेका चारआली, विराटनगर, जनकपुर, अमलेखगञ्ज, भलवारी, नेपालगञ्ज, धनगढी र वीरगञ्जमा यसअघि पेट्रोलको मूल्य प्रति लिटर १८४ रहेकामा अब १९९ रुपैयाँ ५० पैसा पुगेको छ, भने डिजेल/मट्टितेलको मूल्य यसअघि प्रति लिटर १६४ रुपैयाँ ५० पैसा रहेकामा अब बढेर १७९ रुपैयाँ ५० पैसा कामय भएको निगमले जनाएको छ। यस्तै दोस्रो वर्गमा रहेका सुर्खेत र दाङमा यसअघि पेट्रोलको मूल्य प्रति लिटर १८६ रुपैयाँ रहेकामा अहिले बढेर २०१ रुपैयाँ पुगेको छ। डिजेल/मट्टितेलको मूल्य पहिले प्रति लिटर १६६ रुपैयाँ रहेकामा अब बढेर १८१ रुपैयाँ पुगेको निगमले जानकारी दिएको छ।

विगत महिनादेखि पश्चिम एसियामा जारी युद्धका कारण अन्तर्राष्ट्रिय बजारमा पेट्रोलियम पदार्थको निरन्तर मूल्यवृद्धि भइरहेको छ। सो युद्धका कारण पेट्रोलियम पदार्थको अन्तर्राष्ट्रिय बजारमा निरन्तर मूल्यवृद्धि भई इण्डियन आयल कर्पोरेशनबाट प्राप्त मूल्य अनुसार स्वचालित मूल्य प्रणाली बमोजिम मूल्य समायोजन हुन नसकेको जनाएको छ। भारतले भने जनतालाई बढी मार पर्ने भनेर कर घटाएको छ। दुई तिहाइ बहुमतको सरकारले जनतालाई मूल्य बृद्धीको मारबाट जोगाउन अनावश्यक कर घटाउन वा केही कर खारेज गर्न सक्ने थियो। मितव्ययी बन्न सरकारले माथिल्लो तहबाट उदाहरण प्रस्तुत गर्न सकिने ठाउँ थियो। कुनै काम नगरी एकोहोरो मूल्य बढाउनु जनताप्रति बेवास्ता गर्नु हो। सरकारले जनताको चुल्हो महंगो हुन नदिन कर घटाएर नयाँ मूल्य तोकेर सरकार जनताको हितमा काम गर्न प्रयत्नशील छ भन्ने सन्देश दिन आवश्यक छ।

तापाईको आज

मेष	: अप्रत्यक्ष लाभ	तुला	: शुभ यात्रा
वृष	: शारीरिक भ्रमेला	वृश्चिक	: स्वास्थ्यमा सुधार
मिथुन	: मानसिक तनाव	धनु	: आर्थिक समस्या
कर्कट	: सहयोग मिलेछ	मकर	: शत्रुको भय
सिंह	: व्यापारमा लाभ	कुम्भ	: कार्यमा सफलता
कन्या	: भ्रमेला बढ्ने	मीन	: सत्कार मिलेछ

हरिसिद्धि भविष्यवाणी केन्द्र

पोखरा-१६, जोगिमणीमार्ग, मोबाइल: ९८२६०२०५६६
चिना, टिप, हस्तरखा, आखत, माटो हेर्नका लागि सम्पर्कनुहोस्।

डिल्लीप्रसाद ढुंगाना

सहकारी एक - जानकारी अनेक

देश विकासमा विभिन्न क्षेत्रहरू क्रियाशिल भएका हुन्छन्। देश विकासको लागि सबैभन्दा ठूलो भूमिका सरकारको हुन्छ। तर सबै काम सरकारले मात्र गर्न सम्भव हुँदैन। देश र समुदायको विकासको लागि नीजि लगानिकर्ता उद्यमी व्यवसायी र सहकारी संग सहकार्यको उत्तम विकल्प हो। नेपालमा सहकारी क्षेत्रको विकासको लागि वि.सं. २०१० सालमा सहकारी विभागको स्थापना गरिएको थियो। त्यस भन्दा पहिला नेपालमा बाहुन क्षेत्री समुदायमा पर्म, गुरुड समुदायमा नोगार, थकाली, भोटे, नेवार समुदायमा ढिकुडी व्यवस्था प्रचलनमा थियो।

देश विकासका लागि आर्थिक क्रियाकलाप हुनुपर्छ। आर्थिक क्रियाकलाप विना देशको विकास हुन सक्दैन। हाम्रो देशमा सार्वजनिक निजी र सहकारी तीनवटै क्षेत्रहरू क्रियाशिल छन्। निजी लगानी कर्ता उद्यमी व्यवसायीहरू र सहकारीको सहकार्य समन्वयमा नै विकासको गति अगाडि बढ्छ भन्ने कुरामा प्रायः सबैजसो समुदाय विश्वस्त छ। हाल नेपालमा फरकै ३४,००० जति सहकारी संस्था क्रियाशिल छन्। सहकारी संस्था मानिस प्रधान हुन्छ। सहकारी संस्थाले सेवा पक्षलाई प्राथमिकता दिन्छ। सहकारीको सदस्यता खुला र स्वेच्छिक हुन्छ। सहकारीको निश्चित क्षेत्र हुन्छ। सहकारीले समानताको व्यवहार अपनाउछ। जतिसुकै रकम लगानी गरे पनि उसको हैसियत अन्य सरह नै हुन्छ। सहकारी पारस्परिक सहयोगमा आधारित हुन्छ। सहकारीले सदस्यहरूको मात्र सामाजिक तथा आर्थिक विकास जोड दिन्छ। सहकारी संस्थाले नैतिकताको पनि ख्याल राख्नु पर्दछ।

समुदायको विकासमा सहकारीको भूमिका महत्व असीमित छ। यसले गरिबी र असमानता हटाउन मद्दत गर्दछ। यसले ग्रहणकारी समन्त्रको व्यवस्था गर्दछ। समाजमा जनचेतना जगाउन विशेष भूमिका खेल्दछ। सहकारीले विकेन्द्रीत नेतृत्वको स्थापना गराउँछ। यसले सामाजिक परिचालन गराउँदछ। सहकारीले गर्दा रोजगारी र आयका अवसर सृजना गर्ने गर्दछ। सहकारीले सदस्यहरूलाई सरल र सहज तरिकाले ऋण उपलब्ध गराउछ। सहकारीबाट कारोबार गरी उद्यम व्यवसाय गर्नेले आधारभूत आवश्यकता पुरा गरी समाजमा उदाहरणीय बन्न प्रेरणा प्रदान गर्दछ। स्थानीय स्रोत र साधनको प्रयोग गरी विषयगत क्षेत्रको विकास गरी सामाजिक एकता कायम गराउँछ

मद्दत गर्दछ। अठारौं शताब्दीमा बेलायतमा औद्योगिक क्रान्ति भयो ठूलाठूला उद्योग स्थापना भए पछि घरेलु तथा साना उद्योगहरूले ठूला उद्योगसँग प्रतिस्पर्धा गर्न सकेनन् धमाधम बन्द हुँदै गए। कम ज्याला, अस्वस्थ वातावरण, धेरै काम गर्नु पर्ने भएकोले मजदुरहरू विरामी भए। उद्योगपति र पुँजीपतिहरूको शोषणबाट पीडित बेलायतका मजदुरहरू आफ्नो हक हित गरि बी उन्मूलन गर्न र रोजगारीका लागि एक आपसमा संगठित हुन थाले। बेलायतका रकडेल (Rockdale) गैरवासीहरूले सन् १८३० मा सहकारी समाज गठन गरेका थिए।

विश्वमा सहकारी संस्थालाई जन्म दिने पहिलो राष्ट्र बेलायत भए पनि जर्मनीलाई पहिलो ऋण सहकारीको जन्मस्थल मानिन्छ। जर्मनीका किसान मजदुरहरू त्यस समयमा भोक, रोग र गरिबीबाट पीडित थिए। त्यहाँ शोषित पीडित जनताहरूलाई त्यहाँका धनी युद्दीहरूको शोषण र उत्पीडनबाट मुक्त गरी उनीहरूको आर्थिक उत्थान गर्न सुल्ज रेफसनले महत्वपूर्ण योगदान गरेका थिए। जर्मनीलाई विश्वको आठवटा सम्पन्न राष्ट्रहरूको श्रेणीमा उभ्याउन सहकारी आन्दोलनको महत्वपूर्ण भूमिका रहेको छ।

सहकारीको इतिहासमा डेनमार्कलाई कृषि सहकारीको उद्गमस्थल मानिन्छ। डेनमार्कमा अमेरिकाबाट सस्तो दरमा खाद्यान्न आयात हुनाले डेनिस किसानहरूलाई अमेरिकी कृषि उपज संग प्रतिस्पर्धा गर्न कठिन भयो। त्यही समस्यासँग जुध्नका लागि सहकारीको आवश्यकको महसुस भई सन् १८६९ मा डेनमार्कमा पहिलो कृषि सहकारी संस्थाको स्थापना भयो। बेलायतबाट डेनिसमा बनेको मखन र क्रिमको माग अत्यधिक भयो। यसपछि डेनमार्कले कृषि सहकारीको सद्ग दुग्ध सहकारीलाई प्राथमिकता दिन थाल्यो।

सन् १९१० मा इजरायलमा सहकारी आन्दोलन किवुत्ज (Kibutism) को सुरुआत भएको थियो। इजरायल सहकारी संस्था किवुत्जले "सबैका लागि एक र एकका लागि सबै" भन्ने सिद्धान्तलाई आत्मसात् गरेको छ। यहाँको सहकारीले सबै सदस्यहरूको आवश्यकता पुरा गर्दछ। यहाँको राष्ट्रिय उत्पादनमा ४०% भन्दा बढी हिस्सा किवुत्जको रहेको छ।

जापानमा सन् १८७९मा उपभोक्ता सहकारी स्थापना भएको भएता पनि चीन, जापान युद्धका कारण सहकारीले गति लिन सकेन। दोस्रो विश्वयुद्ध हुँदा सबभन्दा बढी

मार सहकारीलाई पयो। दोस्रो विश्वयुद्धको अन्त्यपछि जापानमा उपभोक्ता सहकारी ज्यादै लोकप्रिय भए। जापानलाई साना तथा मझौला उद्यमीहरूको देश मानिन्छ। जापानमा औद्योगिक र वाणिज्य सहकारी संस्थाहरू स्थापना र सञ्चालनमा छन्। जापानमा ७० प्रतिशत मजदुरहरूले काम गर्ने उद्योगबाट कुल उत्पादनको ५४ प्रतिशत हिस्सा ओगटेको छ।

सन् १९१२ मा चीनमा सहकारी आन्दोलन भएको थियो। त्यहाँ जनवादी गणतन्त्र भए पश्चात भूमिहिन किसानहरूलाई पनि जमिन प्राप्त हुने गरी क्रान्तिकारी भूमिसुधार लागू गरियो। जनताको चाहना र इच्छा अनुसार राज्यको सहयोग तथा प्रोत्साहनमा सहकारी संस्थाहरू स्थापना गरियो। सन् १९७९ पछि चीनमा सरकारले नयाँ नीति लागू गरे पश्चात विभिन्न किसिमका सहकारीहरू परिचालन भएका थिए। चीनमा फण्डे २० करोड किसानहरू सहकारीमा आबद्ध छन्। ४५ हजार आपूर्ति र वितरण सहकारी छन्। यसमा काम गर्ने कर्मचारी ५० लाख भन्दा बढी छन्। सल्लाह र शिक्षा दिनका लागि २ लाख भन्दा बढी सहकारी विज्ञ क्रियाशील छन्।

वि.सं २०११ सालमा बाढी पिडितहरूलाई बसोबास गराउन चितवनमा राप्तीदुन बहुउद्देश्यीय विकास आयोजना सञ्चालन भयो। उक्त क्षेत्रमा बसोबास गरि इकाहरूलाई सहज र सुलभ तरिकाले कृषि उपलब्ध गराउन २०१३ साल चैत्र २० गते चितवनको बखानपुरमा "बखान सहकारी संस्थाको स्थापना गरियो। हेरक वर्ष चैत्र २० गते राष्ट्रिय सहकारी दिवसका रूपमा मनाउने गरिन्छ। वि.सं. २०६५/०६६ मा सरकारले "गाउँ गाउँमा सहकारी, घरघरमा भकारी" भन्ने नारा अगाडि सार्‍यो। त्यसपछि निर नेपाल सरकारले "गाउँ गाउँमा सहकारी घर घरमा रोजगारी" भन्ने कार्यक्रम र नारा तय भएको थियो। नारा बमोजिमको काम कति सफल वा असफल भयो समीक्षा भएको पाइँदैन। बैंक तथा वित्तीय संस्था र सहकारी संस्था एउटै हुनु भन्ने भ्रम सिर्जना भएको देखिन्छ। कतिपय व्यक्तिले घर घडेरी बिक्री गरी बढी ब्याज पाउने लोभमा सहकारीमा मुद्दती खातामा रकम राख्ने गरेकामा केही सहकारी समस्याग्रस्त र केही सहकारी बन्द भएको अवस्थामा छन्।

सन् १९९५ को सेप्टेम्बर देखि अन्तर्राष्ट्रिय सहकारी महासंघबाट सहकारीका सात वटा सिद्धान्तहरू स्वीकृत भएको छ। ति सिद्धान्तहरू विश्वभरिका सहकारी संस्थाहरूले अनुसरण र पालन गर्नु पर्दछ।

सहकारीका सिद्धान्त निम्नानुसार छन्।

- स्वेच्छिक तथा खुला सदस्यता,
- सदस्यहरूद्वारा प्रजातान्त्रिक नियन्त्रण
- सदस्यहरूको आर्थिक सहभागिता
- स्वायत्तता र स्वतन्त्रता
- शिक्षा, तालिम र सूचना
- सहकारी विच सहकार्य
- समुदाय प्रति चासो

सहकारी संस्थाको उद्देश्य र कार्य

- सहकारीको मूल्य मान्यता र सिद्धान्तको पालना गर्ने गराउने।
- सदस्य र आफ्नो व्यवसायको हित पूर्वाधार तथा सो को बजारीकरण गर्ने गराउने।
- सदस्यलाई शिक्षा, सूचना र तालिम प्रदान गर्ने तथा सदस्य संस्था वा संघमा सुशासन प्रबर्द्धन गर्ने गराउने।
- संस्था वा संघ बिचको पारस्परिक सहयोग अभिवृद्धि गर्ने गराउने।
- संस्थाले गर्ने उत्पादन तथा सेवाको मापदण्ड निर्धारण गरी गुणस्तर सुधार, आर्थिक दायित्व र जोखिम व्यवस्थापन सम्बन्धी कार्य गर्ने।
- आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली लागू गर्ने।
- संस्थाको व्यवसायिक पूर्वाधार तथा विकास सम्बन्धी क्रियाकलापहरू सञ्चालन गर्ने।
- मन्त्रालय रोजघार, प्रदेश सरकार वा स्थानीय सरकारको निर्देशन पालना गर्ने।
- सहकारीको विनियममा उल्लेखित कार्यहरू गर्ने।

सहकारीको महत्व

सहकारीको समुदायमा सहकारीको स्थापनाले छरिएर रहेको सानो रकम बाट एघेष्ठ पूँजी संकलन हुने गर्दछ। सहकारीको माध्यमबाट गरिब तथा पिछडिएका समुदायले आर्थिक विकास गर्ने अवसर पाउछन्। सहकारी सदस्यहरूलाई सीपमुलक तालिम प्रदान गरी सदस्यको आयश्रोतमा वृद्धि हुन्छ। नेपालको अर्थतन्त्रमा सहकारीको योगदान ३ प्रतिशत र आर्थिक विकासमा फण्डे १५ प्रतिशत सहयोग पुगेको छ। समुदायमा रहेको निश्क्रिय स्रोत र साधनको उचित परिचालन भएको छ। सहकारी मार्फत केही मात्रामा भए पनि वेरोजगारमा समस्यामा कमी आएको छ। राष्ट्रमा गरिबी निवारणका लागि सहकारीले विशेष योगदान पुऱ्याउन सम्भव छ। नेतृत्वदायी भूमिका निभाउन सहकारीले सहयोग पुऱ्याउछ। स-साना पूँजीको संकलन गरी उच्चस्तरको व्यवसायमा समेत सहकारीले योगदान पुऱ्याउन सक्दछ।

सहकारीको माध्यमबाट स्वतः उत्तरदायित्वको भावना प्रवर्द्धन गर्न तथा आपसी सहकार्य, सहयोग एवं ऐक्यवद्धताको भावना विकास गर्न सहयोग पुगेको छ। यसर्थ न्यून पूँजी भएका तर सहकार्यात्मक सोच भएका व्यक्तिहरूले एक आपसमा सहकार्य गर्ने परिपाटी नै सहकारीको उपज हो।

सहकारी सुन्दा जति राम्रो छ हाल विभिन्न सहकारीमा समस्या पनि आएको हामीले सुनेका छौं। उत्पादनशिल क्षेत्रमा सहकारीको लगानी बढाउन नसक्नु, सहकारीमा वित्तिय अनुसासन कमजोर हुनु, सहकारी ऐन नियम परिमार्जन हुन नसक्नु, सरकारी कर नीति सहकारी मैत्री नहुनु, शिक्षा तालिम र सूचनाको अभाव हुनु, जनचेतनाको कमी हुनु, संस्थागत र संरचनागत केन्द्रिय निकायको अभाव र नियमनकारी निकायको कमजोर अनुगमन प्रक्रिया आदि सहकारीका समस्याहरू हुन।

हाल नेपालमा सहकारी प्रति नकारात्मक दृष्टीकोण बढि हुने गरेको छ। समयमा नै सचेत रहि सहकारीका मूल्य मान्यता प्रति प्रतिबद्ध रहेमा सकारात्मक दृष्टीकोण बनाउन सकिन्छ। आफन्त तथा चिनजानका व्यक्तिलाई नियम विपरित ऋण दिने गरेको भए सोको अन्त्य हुनु पर्छ। एउटा मात्रै सहकारीको सदस्य बन्ने र परिवारको एक जनामात्र सदस्य बन्ने, एउटै व्यक्ति एक भन्दा बढि सहकारीको संचालक नवन्ने नियमलाई कडाइका साथ पालना गर्नु पर्दछ। सहकारीको सदस्य बाहेकको व्यक्ति वा व्यवसायलाई ऋण दिन बन्द गर्नु पर्छ। हेरक सहकारीको आआफ्नो कार्यक्षेत्र हुन्छ। आफ्नो कार्यक्षेत्र भन्दा बाहिरको व्यक्तिलाई सदस्य नबनाउने र ऋण प्रवाह नगर्ने हो भने सहकारी उत्तम आर्थिक गतिविधी बन्न पुछ। सहकारीमा रहेका समस्याहरू समाधान पनि गर्न सकिन्छ। सहकारीको फण्डे १५ प्रतिशत सहयोग पुगेको छ। समुदायमा रहेको निश्क्रिय स्रोत र साधनको उचित परिचालन भएको छ। सहकारी मार्फत केही मात्रामा भए पनि वेरोजगारमा समस्यामा कमी आएको छ। राष्ट्रमा गरिबी निवारणका लागि सहकारीले विशेष योगदान पुऱ्याउन सम्भव छ। नेतृत्वदायी भूमिका निभाउन सहकारीले सहयोग पुऱ्याउछ। स-साना पूँजीको संकलन गरी उच्चस्तरको व्यवसायमा समेत सहकारीले योगदान पुऱ्याउन सक्दछ।

लायन्स क्लब अफ पोखरा मर्दीको अध्यक्षमा रिजाल चयन

पोखरापत्र संवाददाता
पोखरा, १९ चैत

लायन्स अन्तर्राष्ट्रिय डिष्ट्रिक्ट ३२५ एल अन्तर्गत लायन्स क्लब अफ पोखरा मर्दीको लायन वर्ष २०२६/२७ का लागि नयाँ नेतृत्व चयन गरेको छ। क्लबको अध्यक्षमा उमाकान्त रिजाल चयन भएका छन्। त्यसैगरी प्रथम उपाध्यक्षमा विष्णु प्रसाद अधिकारी, द्वितीय उपाध्यक्षमा अर्जुन प्रसाद पौडेल, सचिवमा पंकज कुमार धामी चयन भएका छन्। यसैगरी सह सचिवमा लायन अर्जुन बहादुर क्षेत्री,

कोषाध्यक्षमा खिम बहादुर भुजेल(कुमार), क्लब एड् मनिस्ट्रेटर मनोज कुमार अधिकारी र श्याम प्रसाद भुषाल, सदस्यता वृद्धि प्रमुखमा अर्जुन बास्तोला, एलसीआईएफ कोअर्डिनेटर मा नारायण बडुवाल, मेडिया कोडिनेटर सागर राज तिमिल्सिना, खेलकुद निर्देशक लेखनाथ न्योपाने, आर्थिक निर्देशकमा नवराज बराल चयन भएका छन्। नव-निर्वाचित कार्यसमितिलाई डिष्ट्रिक्ट ३२५ एलका प्रथम भाइस गभर्नर इलेक्ट तेज नारायण पराजुली, डिष्ट्रिक्टका साहेक प्रमुख

सल्लाकार राजु अधिकारी, साहेक प्रमुख सल्लाकार ज्ञानेन्द्र कोइराला, क्लबका संस्थापक अध्यक्ष मनोज कुमार अधिकारी लगातएले शुभकामना दिदै क्लबलाई आगामी दिनमा अभ्र प्रभावकारी रूपमा सामाजिक सेवामा अग्रसर हुन आग्रह गरे। लायन्स क्लब अफ पोखरा मर्दीका अध्यक्ष सुमन पौडेलको अध्यक्षतामा सम्पन्न कार्यक्रममा समितिका संयोजक श्याम प्रसाद भुषालको संयोजनकत्वामा निर्वाचन समिति सम्पन्न भयो।

सहकारी दिवसको अवसरमा पामे बजार सरसफाई

पोखरापत्र संवाददाता
पोखरा, १९ चैत

६९ औं राष्ट्रिय सहकारी दिवस अवसरमा पामे बचत तथा ऋण सहकारीले पामे बजारमा सरसफाई कार्यक्रम गरेको छ। पोखरा २४ पामे बजार मा सहकारीका सदस्य सहित स्थानीय, प्रहरी, आमा समुह मिलेर सरसफाई गरेका हुन्। प्रत्येक वर्ष चैत २० गते देशभर विविध कार्यक्रमसहित सहकारी दिवस मनाइने परम्परा अनुरूप यस वर्ष "उद्यमशीलता र पारदर्शिता: सहकारीको अपरिहार्यता" भन्ने मूल नारासहित दिवस मनाइँदै छ। पामे बजार

फेवातालका मुहान क्षेत्रका साथै पर्यटकी स्थल भएका कारण पनि सरसफाइमा ध्यान दिदै आफुहरूले सर सफाई गरेका सहकारीका अध्यक्ष नवराज पराजुलीले बताए। उनले सहकारीले सामाजिक क्षेत्रमा बेला बेला विभिन्न काम गर्दै आएको बताए।

पामे बजारमा रहेका विभिन्न प्लाष्टिक, बोतल लगाएतका फोहोरहरू भेटिएको सहकारीका व्यवस्थापक सुर्यमोहन पराजुलीले बताए। उनले पामे बजारलाई सधै सफा राख्नु पर्ने बताउँदै बजारको फोहोर फेवातालमा जाने भएकाले पनि सफा राख्नु पर्ने बताए।

पोखरा आदर्शमा योग-ध्यानको जागरण

पोखरापत्र संवाददाता

पोखरा, १९ चैत

पोखरा महानगरपालिका-१, बगरस्थित पोखरा आदर्श माध्यमिक विद्यालयले विद्यार्थीको समग्र व्यक्तित्व विकासलाई केन्द्रमा राख्दै सञ्चालन गरेको चार दिने योग-ध्यान शिविर सफलतापूर्वक सम्पन्न भएको छ।

“स्वस्थ जीवनको चाहना, योग शिक्षा र साधना” भन्ने सार गभित नारासहित चैत्र १६ गतेदेखि १९ गतेसम्म आयोजना गरिएको उक्त शिविर कक्षा ११ व्यवस्थापन संकायका विद्यार्थीहरूका लागि विशेष रूपमा लक्षित गरिएको थियो। आजको तीव्र गतिमा बदलिँदो जीवनशैली, बढ्दो मानसिक दबाव र प्रविधिको अत्यधिक प्रयोगका कारण युवापुस्तामा देखिँदै गएको तनाव, एकाग्रताको अभाव र जीवशैलीगत असन्तुलनलाई मध्यनजर गर्दै विद्यालयले यस्तो शिविर आयोजना गरेको हो। शिविरले केवल योगाभ्यासमा सीमित नभई विद्यार्थीको सोच, व्यवहार र दृष्टिकोणमै सकारात्मक रूपान्तरण ल्याउने लक्ष्य बोकेको देखिएको थियो। शिविरका क्रममा विद्यार्थीहरूलाई कार्यदक्षता अभिवृद्धि गर्ने व्यावहारिक

उपायहरू, सिर्जनात्मक सोचलाई कसरी विकसित गर्ने, बाल मनोविज्ञानलाई गहिराइमा बुझ्ने तरिका तथा सिकाइ प्रक्रियालाई प्रभावकारी बनाउने विविध विधिहरूका बारेमा प्रशिक्षण दिइएको थियो।

विशेष गरी ध्यान र योगमार्फत आन्तरिक शान्ति प्राप्त गर्ने, मानसिक तनावलाई व्यवस्थापन गर्ने, आत्मअनुशासन विकास गर्ने र आत्मविश्वास मजबुत बनाउने अभ्यासहरूलाई प्राथमिकता दिइएको व्यवस्थापन संकाय संयोजक कुशल तिमिल्सिनाले बताए। उनका अनुसार “योग केवल शारीरिक अभ्यास मात्र नभई जीवनलाई सन्तुलित, अनुशासित र अर्थपूर्ण बनाउने एक समग्र जीवनशैली हो।” शिविरमा ‘आर्ट अफ लिभिङ’सँग आबद्ध अनुभवी प्रशिक्षकहरू

सृजना भट्टराई थापा, पवित्रा थापा, शिलु श्रेष्ठ, श्रीयंक, मिल्टन त्रिपाठी र सबु शर्मांले सहभागी विद्यार्थीहरूलाई योग, ध्यान तथा प्राणायामका विविध आयामहरूमा गहिरो अभ्यास गराएका थिए। उनीहरूले जीवनमा सकारात्मक ऊर्जा भर्ने, नकारात्मक सोचलाई रूपान्तरण गर्ने र वर्तमान क्षणमा बाँच्न सिकाउने अभ्यासहरूलाई विशेष रूपमा जोड दिएका थिए। उक्त शिविरले विद्यार्थीहरूमा केवल शारीरिक स्फूर्ति मात्र नभई मानसिक स्पष्टता, भावनात्मक सन्तुलन र जीवनप्रतिको सकारात्मक दृष्टिकोण विकास गर्न महत्वपूर्ण भूमिका खेलेको देखिएको छ। शिविरमा सहभागी विद्यार्थीहरूले कार्यक्रमलाई जीवनोपयोगी र प्रेरणादायी अनुभवको रूपमा लिएका छन्। सहभागी उपेन्द्र बरालले आफ्नो

अनुभव साझा गर्दै भने, “आजको समयमा किशोर-किशोरीहरू अनेकौं विकृति, विसङ्गति, कुलत र प्रविधिको दुरुपयोगको जोखिममा छन्। यस्ता योग-ध्यान शिविरहरूले हामीलाई सही दिशा देखाउनुका साथै आत्मनियन्त्रण र सकारात्मक सोच विकास गर्न ठूलो मद्दत गर्छ।” कार्यक्रमको समापन समारोहलाई सम्बोधन गर्दै विद्यालयका निर्देशक नारायण न्यौपानेले सकारात्मक सोचबिना कुनै पनि व्यक्तिको दिगो रूपान्तरण सम्भव नहुने स्पष्ट पारे। उनले भने, “हामीभित्र असीमित क्षमता, ऊर्जा र सम्भावनाहरू लुकेर बसेका हुन्छन्, तर ती क्षमतालाई पहिचान र जागरण गर्न सक्ने वातावरण आवश्यक हुन्छ। योग-ध्यान त्यही वातावरण निर्माण गर्ने सशक्त माध्यम हो।” उनले यस्ता कार्यक्रमहरू विद्यार्थीमा सीमित नरखी अभिभावक र शिक्षकहरूमा समेत विस्तार गर्नुपर्ने आवश्यकता औल्याए, ताकि समग्र शैक्षिक वातावरणनै सकारात्मक र ऊर्जाशील बन्न सकोस्। विद्यालयले यस्ता सिर्जनात्मक, जीवनोपयोगी तथा रूपान्तरणमुखी कार्यक्रमहरूलाई आगामी दिनमा अभिवापक र निरन्तर रूपमा सञ्चालन गर्ने प्रतिबद्धता व्यक्त गरेको छ।

सहकारी दिवसमा कोनको सरसफाई: ६९औं राष्ट्रिय सहकारी दिवसको अवसरमा एकाताको सन्देश बोकेर पोखरा महानगरपालिका वडा नं १३ स्थित कोन सामुदायिक बचत तथा ऋण सहकारी संस्था लि. द्वारा विहीवार सरसफाई कार्यक्रम गरेको छ। बिहानैदेखि समर्पणका साथ गरिएको यो अभियानले वडा नं १३ मा स्वच्छ वातावरणको सन्देश फैलाएको कोन सहकारीका अध्यक्ष माधवप्रसाद सिग्देलले पोखरापत्रलाई बताए। कोन सहकारीका अध्यक्ष सिग्देल, निवर्तमान अध्यक्ष तीर्थवहादुर बस्नेत र सल्लाहकार कृष्णकान्त सिग्देलले एउटै थलोमा जुटेर २०८३ सालको भित्तेपात्रो विमोचन गरेका छन्। पोखरापत्र

पोखरा-२६ का सहकारीको संयुक्त सरसफाई कार्यक्रम

पोखरापत्र संवाददाता

पोखरा, १९ चैत

पोखरा महानगर पालिका वडा नम्बर २६ मा रहेका सहकारीहरूले संयुक्त रूपमा सरसफाई कार्यक्रम सम्पन्न गरेका छन्। उद्यमशिलता र पारदर्शिता: सहकारिको प्राथमिकता का साथ भन्ने नारा सहित ६९ औं राष्ट्रिय सहकारि दिवसको पुर्व सन्ध्याको अबसर पारेर बिहीवार पोखरा २६ का ९ वटा सहकारिले संयुक्त रूपमा सरसफाई कार्यक्रमको आयोजना गरेका हुन्। सरसफाई कार्यक्रम बुढिबजार चोकबाट शुरूपरेर बिजयपुर सम्म र पुन बुढिजार मा गएर सम्पन्न भएको थियो। सरसफाई कार्यक्रमको उद्घाटन मा बोल्दै जिल्ला सहकारि संघ कास्किका प्रतिनिधि नारायण

प्रसाद बजगाँले सहकारि हरू समाजका एक मेरुदण्ड हुन जसले हरेक परिवारमा सहकारि को माध्यमबाट जीवन उपयोग गर्नमा मद्दत साथै अहम् भूमिका खेलेको बताए।

जनप्रिय सहकारिका अध्यक्ष रविन्द्र मोहन अधिकारि को अध्यक्षतामा सम्पन्न कार्यक्रममा शिलिङ्गे कृषि उत्पादक सहकारिका अध्यक्ष

ठाकुर प्रसाद रानाभाटले स्वागत मन्तव्य राखेका थिए। कार्यक्रममा नौ वटै सहकारिका सन्चालक, कर्मचारी तथा शेयर सदस्यहरूको बाक्लो उपस्थिति रहेको थियो। भने कार्यक्रम सन्चालन जनप्रिय सहकारिका सचिव दिपकनाथ भण्डारी ले गरेका थिए। देशभर भोलि २० गते ६९ औं राष्ट्रिय सहकारि दिवस मनाईदै छ।

आँखा परीक्षण शिविरमा ११० जनाको मोतियाबिन्दुको शल्यक्रिया

पोखरापत्र संवाददाता

दमौली, १९ चैत

तनहुँको भानु नगरपालिकामा सञ्चालन गरिएको आँखा परीक्षण शिविरअन्तर्गत एक हजार ५०० जनाको निशुल्क आँखा परीक्षण गरिएको छ। उक्त शिविरमा मोतियाबिन्दुको समस्या देखिएका एक सय १० जनाको आँखाको शल्यक्रिया गरिएको हो।

आइतबारदेखि सुरु भई बुधबार सकिएको शिविरअन्तर्गत भानु नगरपालिका-१३, ९, १ र ३ मा आँखा शिविर सञ्चालन

गरिएको थियो। आँखासम्बन्धी समस्या भएका सर्वसाधारणलाई लक्षित गरी सञ्चालन गरिएको शिविरमा मोतियाबिन्दुको समस्या देखिएका एक सय १० जनाको बुधबार शल्यक्रिया गरिएको नगर पालिका कार्यालयले जनाएको छ। आर्थिक अभावका कारण उपचार बाट वञ्चित स्थानीयवासीका लागि शिविरले राहत दिएको स्थानीय बताउँछन्।

भानु-२ नरेश्वरस्थित भानु सामुदायिक स्वास्थ्य केन्द्रमा समस्या भएकाको शल्यक्रिया

गरिएको स्वास्थ्य शाखा प्रमुख ऐश्वर्यचन्द्र भट्टराईले जानकारी दिनुभयो। नगरपालिका र नेपाल नेत्रच्योति सङ्घ, भरतपुर आँखा अस्पतालको प्राविधिक सहयोगमा शल्यक्रिया गरिएको उहाँले बताउनुभयो। उहाँका अनुसार नेत्र विशेषज्ञ डा मारिया गौतमसहितको टोलीले आँखाको शल्यक्रिया गरेको हो।

आर्थिक अवस्था कमजोर भएका नागरिकलाई लक्षित गर्दै प्रत्येक वर्ष शिविर सञ्चालन गर्दै आइएको भट्टराईले जानकारी

दिनुभयो। उहाँले भन्नुभयो, “आँखाजस्तो संवेदनशील अङ्गको उपचार समयमा हुन सकेन भने मानिसको जीवनमा प्रत्यक्ष तथा नकारात्मक असर पर्न सक्छ। आँखा समस्या आउनुका अन्य कारण पनि हुनसक्ने भएकाले शिविरमार्फत समस्या पहिचानको पहल गरिएको हो। भानु नगरपालिकाले यही कुरा लाई ध्यानमा राख्दै प्रत्येक वर्ष निःशुल्क आँखा शिविर सञ्चालन गर्दै आएको छ। यस वर्ष पनि उल्लेख्य सङ्ख्यामा बिरामीले सेवा लिएका छन्।”

आँखा परीक्षणका लागि सदरमुकाम दमौली, पोखरा वा चितवन जानुपर्ने बाध्यताको अन्त्यका लागि नगरपालिकाले स्थानीयस्तरमा शिविर सञ्चालन गरी शल्यक्रिया सेवा प्रदान गरि एको नगरप्रमुख आनन्दराज त्रिपाठीले जानकारी दिनुभयो। “स्वास्थ्य सेवा नागरिकको आधार भूत अधिकार हो। त्यसैले टाढाटाढा धाउनुपर्ने बाध्यताको अन्त्य गर्न नगरभित्र विशेषज्ञ सेवा ल्याएका हौं”, उहाँले भन्नुभयो, “यसले विशेषगरी आर्थिक रूपमा कमजोर तथा ज्येष्ठ नागरिकलाई प्रत्यक्ष लाभ पुगेको छ।”

व्यवसायी भट्ट प्रहरी नियन्त्रणमा

रासस

काठमाडौं, १९ चैत

प्रहरीले सम्पत्ति शुद्धीकरणसम्बन्धी अनुसन्धानका क्रममा व्यवसायी दिपक भट्टलाई नियन्त्रणमा लिएको छ।

केन्द्रीय अनुसन्धान ब्युरो (सिआइबी)को टोलीले आज काठमाडौंको गैरीधारा क्षेत्रबाट उहाँलाई नियन्त्रणमा लिएको प्रवक्ता एवं प्रहरी वरिष्ठ उपरिक्षक शिवकुमार श्रेष्ठले जानकारी दिनुभयो।

ब्युरोले सम्पत्ति शुद्धीकरणसम्बन्धी विषयमा भट्टमाथि अनुसन्धान गरिरहेको छ।

श्री विद्युत विकास विभागद्वारा प्रस्तावित मादी सिति जलविद्युत आयोजना, ११९ मे.वा. को वातावरणीय प्रभाव मूल्याङ्कन प्रतिवेदनको सार्वजनिक सुनुवाई सम्बन्धी सार्वजनिक सूचना

(प्रकाशित मिति: २०८२/१२/२०)

श्री विद्युत विकास विभागद्वारा गण्डकी प्रदेश अन्तर्गत कास्की जिल्लाको मादी गाउँपालिका वडा नं. ८, ९, १०, ११, १२, पोखरा महानगरपालिका वडा नं. २८ र ३१, रूपा गाउँपालिका वडा नं. १, ६ र ७, लमजुङ जिल्लाको मध्यनेपाल नगरपालिका वडा नं. ७ र ८ तथा क्वहोलासोथार गाउँपालिका वडा नं. ७ र ९ मा पर्ने मादी नदीको पानीलाई प्रयोग गरी ११९ मे.वा. जडित क्षमता भएको मादी सिति जलविद्युत आयोजना प्रस्ताव गरिएको छ। यस आयोजनाको वातावरणीय प्रभाव मूल्याङ्कनको क्षेत्र निर्धारण तथा कार्यसूची प्रतिवेदन मिति २०८१/०८/०१ गते वन तथा वातावरण मन्त्रालयबाट स्वीकृत भई सकेको छ।

उक्त आयोजना कार्यान्वयन गर्नुपर्ने भएकाले स्थानीय सरोकारवालाहरू, सरकारी कार्यालय, संघ/संस्था तथा व्यक्तित्व राय/सुझाव प्राप्त गर्ने उद्देश्यले निम्न मिति, समय र स्थानमा सार्वजनिक सुनुवाई कार्यक्रम राखिएकोले यो सार्वजनिक सूचना प्रकाशित गरिएको छ। उक्त कार्यक्रममा सम्बन्धित संघ/संस्था र सर्वसाधारणको उपस्थितिको लागि आमन्त्रण गरिएको छ। आयोजना कार्यान्वयनका कारण प्रभावित घरधुरीहरूको विवरण/सूची प्रभावित वडा कार्यालयमा टाँस गरिएको छ।

कार्यक्रम सञ्चालन हुने

जिल्ला	स्थान	मिति	समय
कास्की	मादी गाउँपालिका वडा नं.१०, थुम्सी (स्वास्थ्य चौकी भवन)	२०८३/०१/०३	बिहान १०:३० बजे
	रूपा गाउँपालिका वडा नं.७, माभवेसी (सामुदायिक भवन)	२०८३/०१/०३	दिउँसो ३:०० बजे
लमजुङ	मध्यनेपाल नगरपालिका वडा नं. ८, कल्याण वेसी (समाज भवन)	२०८३/०१/०४	बिहान १०:३० बजे
	क्वहोलासोथार गाउँपालिका वडा नं. ९, गिलुङ (सामुदायिक भवन)	२०८३/०१/०४	दिउँसो ३:०० बजे

प्रस्तावकको नाम: विद्युत विकास विभाग

ठेगाना : सानो गौचरण, काठमाडौं, नेपाल।

फोन नं : ०१-४५३४१९९

इमेल: info@doed.gov.np, वेबसाइट: www.doed.gov.np

प्रारम्भिक वातावरणीय परीक्षण (IEE) प्रतिवेदन तयारी सम्बन्धी सार्वजनिक सूचना

(प्रकाशित मिति: २०८२/१२/२०)

गण्डकी प्रदेश कास्की जिल्ला मादी गाउँपालिकाद्वारा निम्न बमोजिमको प्रस्ताव कार्यान्वयन गर्न लागिएको छ।

प्रस्तावको नाम र ठेगाना	मादी गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय थुमाकोडाँडा, कास्की गण्डकी प्रदेश
प्रस्तावको व्यहोरा	गण्डकी प्रदेश कास्की जिल्लाको मादी गाउँपालिका अन्तर्गत पर्ने मादी नदि र अन्य खोलाको विभिन्न घाटहरूबाट दिगो तथा वातावरणमैत्री रूपले ढुंगा, गिट्टि तथा बालुवा (नदिजन्य पदार्थ) उत्खनन तथा संकलन गर्ने कार्यको प्रारम्भिक वातावरणीय परिक्षण (IEE) प्रतिवेदन
प्रभाव पर्न सक्ने जिल्ला /गा.पा.	कास्की जिल्ला/ मादी गाउँपालिका वडा नं. १ देखि १२

माथि उल्लिखित प्रस्तावको प्रारम्भिक वातावरणीय परिक्षण सम्बन्धी प्रतिवेदन तयारी गर्ने क्रममा सो क्षेत्रहरूको भौतिक तथा रासायनिक प्रणाली, जैविक प्रणाली, सामाजिक-सांस्कृतिक तथा आर्थिक प्रणाली बिच के कस्तो प्रभाव पर्दछ भनी यकिन गर्न प्रभावित स्थानीय तहको वडा कार्यालय तथा विद्यालय, अस्पताल, स्वास्थ्य चौकी तथा सरोकारवाला व्यक्ति वा संस्थाको लिखित राय सुझाव लिन आवश्यक भएकाले यो सार्वजनिक सूचना प्रकाशन भएको मितिले ७ दिनभित्र निम्न ठेगानामा आईपुग्ने गरि लिखित राय सुझाव उपलब्ध गराई दिनु हुन अनुरोध गरिन्छ।

प्रस्तावकको नाम र ठेगाना	मादी गाउँपालिका गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय थुमाकोडाँडा, कास्की, गण्डकी प्रदेश ई-मेल: info@madimunkaski.gov.np, madimunkaski@gmail.com
परामर्शदाताको नाम र ठेगाना	डिलाइट इन्जिनियरिङ सर्भिसेस प्रा. लि. पोखरा-कास्की ईमेल: annapurnatechno078@gmail.com फोन नं.: ९८५६०७२००७